

Definice, rozdělení

Etika

Pedagogická diagnostika

Podobné a rozdílené?

- ▷ *pedagogika*
- ▷ *psychologie*
- ▷ *medicína*
- ▷ *autoservis*

Definice pedagogicko-psychologické diagnostiky?

Definice

Proces: (Walsch a Betz, 2001, dle Ter Laak, 2015, str. 11)

1. Sběr diagnostických informací
2. Pochopení těchto informací
3. Jejich integrace, z které vyplyne posudek nebo rada, a
4. **Intervence** s cílem vyřešit problém nebo ulevit od bolesti.

Systematická definice. Prvky systému psychologického posuzování: (Ter Laak, 2015, str. 12)

- Utváření **teorie**: psychologové osobnosti, sociální, vývojová, obecní psychologové
- Operacionalizace a měření: psychometricki, statistici, tvůrci modelů
- Nástroje: testy, dotazníky, postupy pozorování. Test a nástroj

Rozdělení

- ▷ Nomotetický přístup – idiografický přístup
- ▷ Standardizované – nestandardizované
- ▷ Klinické
- ▷ Výkonové testy – testy osobnosti (projektivní, objektivní, dotazníky)
- ▷ Jednodimenzionální – vícedimenzionální
- ▷ Individuální – skupinová administrace

Příklad rozdělení psychodiagnostiky

- 1 Klinické: Pozorování, rozhovor, anamnéza, analýza spontánních produktů
- 2 Vývojové škály
- 3 Výkonové testy
  - 3.1 Inteligence
  - 3.2 Různých schopností: percepce, lateralita, pozornost, paměť, jazyk a řeč, školní dovednosti, tvořivosti...
- 4 Testy osobnosti:
  - 4.1 Dotazníky a škály
  - 4.2 Projektivní: verbální, grafické (kresba), manipulační (volby)
  - 4.3 Objektivní testy osobnosti

Rey-Osterriethova komplexní figura /Test komplexní figury (TKF)

- ▷ *Co to mělo zjistit?*
- ▷ *Jak to vyhodnotit?*
- ▷ *Jak jste se cítili?*
- ▷ *Bylo něco špatně?*
- ▷ *Jiné aspekty etiky?*

Etické aspekty diagnostiky

- ▷ Především neškodit (respektující, empatický a spravedlivý přístup)
- ▷ Ochrana metod
- ▷ Používání diagnostických metod (kompetence k administraci, kvalitní metody)
- ▷ Ochrana údajů
- ▷ Souhlas klienta
- ▷ ...

Příklady dilemat:

- ▷ *Diagnózy: proč se používají? Nevýhody?*
- ▷ *Rodiče, kteří preferují aby jejich dítě chodilo do speciální školy*
  - ▷ *Děti jako způsob výtěžku díky hendikepu*

Pedagogická diagnostika

Definice (Mertin & Krejčová, 2012, str.20, 22):

- ▶ Pedagogická diagnostika se vztahuje zejména ke shromažďování přesných a spolehlivých informací o vědomostech, znalostech, dovednostech jedince
- ▶ Základní funkce poznávání jedince v edukačním procesu:
  - vypovídá o výkonnosti jedince,
  - slouží k vhodnému dalšímu zaměření učení

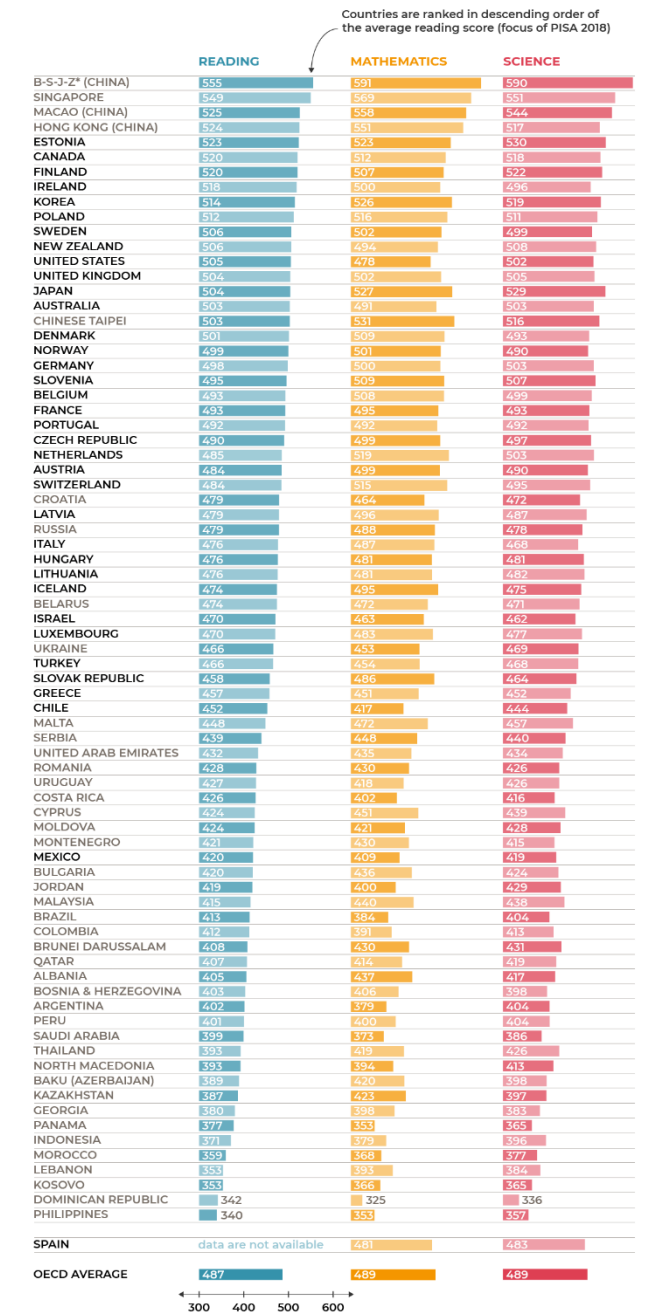
Témata pedagogické diagnostiky

- ▶ Hodnocení a klasifikace (školní úspěšnost, prospěch)
- ▶ Kognitivní styl
- ▶ Školní zralost (verbální vyjadřování, grafomotorika, myšlení, percepce, sociální dovednosti, pozornost)
- ▶ „rozumové schopnosti“, IQ, paměť
- ▶ Specifické poruchy učení
- ▶ Řečové dovednosti
- ▶ Kariérní poradenství
- ▶ Osobnostní charakteristiky žáků (odolnost, motivace, emoce, chování)
- ▶ Školní sebepojetí
- ▶ Výchovné potíže, poruchy chování (agresivita, impulzivita, psychosomatika, lhaní, záškoláctví)
- ▶ Náznaky psychických onemocnění (deprese, sebepoškozování, závislosti, poruchy příjmu potravy)
- ▶ CAN
- ▶ Funkční analýza chování
- ▶ Klima třídy
- ▶ Vztahy ve třídě („sociabilita“, „morální vyspělost“)
- ▶ Šikana
- ▶ Učitel (evaluace činnosti učitele, vztahy s učiteli)

Hodnocení v škole

- ▷ Standardizované
- ▷ Nestandardizované
- ▷ Formativní
- ▷ Finální
- ▷ Normativní
- ▷ Kriteriaální
- ▷ Diagnostické
- ▷ Interní
- ▷ Externí

- ▷ Neformální
- ▷ Formální
- ▷ Průběžné
- ▷ Závěrečné
- ▷ Objektivní
- ▷ Hodnocení procesu činnosti
- ▷ Hodnocení výsledku činnosti

Výhody a nevýhody?

- ▷ Domácí úkol
  - ▷ Skupinový projekt
  - ▷ Ústné zkoušení
  - ▷ Test
  - ▷ Maturita
  - ▷ Interakce
- ▷ Jsou získané informace spolehlivé? (byl by výsledek podobný i kdyby to hodnotil někdo jiný? O týden?)
  - ▷ Zjišťuje to to, co je záměrem edukačního procesu?
  - ▷ Možno předpokládat, že podobný výkon by podal i mimo testovou situaci?
  - ▷ Možno na základe výsledku předpovědět budoucí výkony?

Zdroje

- ▷ Mertin, V., & Krejčová, L. (Eds.). (2012). *Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika*. Praha: Wolters Kluwer ČR.
- ▷ Svoboda, M., Krejčířová, D., & Vágnerová, M. (2015). *Psychodiagnostika dětí a dospívajících* (Třetí vydání). Praha: Portál.
- ▷ https://www.oecd.org/pisa/PISA-results_ENGLISH.png

Další:

- ▷ Last week tonight with John Oliver: Standardized testing (<https://www.youtube.com/watch?v=J6lyURyVz7k&t=105s>)
- ▷ TedEd: Standardized testing (<https://www.youtube.com/watch?v=YtE0OsRWeYI>)